

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

21 janvier 2004

PROPOSITION DE LOI

**modifiant la loi du 24 janvier 1977
relative à la protection de la santé
des consommateurs en ce qui concerne
les denrées alimentaires et autres produits
afin d'interdire la vente de tabac et
de produits similaires à
des mineurs**

(déposée par Mmes Catherine Doyen-Fonck
et Joëlle Milquet et
M. Josy Arens)

SOMMAIRE

1. Résumé	3
2. Développements	4
3. Proposition de loi	7

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

21 januari 2004

WETSVOORSTEL

**tot wijziging van de wet van 24 januari 1977
betreffende de bescherming van
de gezondheid van de gebruikers op
het stuk van de voedingsmiddelen en
andere producten, teneinde de verkoop
van tabak en soortgelijke producten aan
minderjarigen te verbieden**

(ingediend door de dames Catherine Doyen-Fonck
en Joëlle Milquet en
de heer Josy Arens)

INHOUD

1. Samenvatting	3
2. Toelichting	4
3. Wetsvoorstel	7

<i>cdH</i>	: Centre démocrate Humaniste
<i>CD&V</i>	: Christen-Democratisch en Vlaams
<i>ECOLO</i>	: Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales
<i>FN</i>	: Front National
<i>MR</i>	: Mouvement Réformateur
<i>N-VA</i>	: Nieuw - Vlaamse Alliantie
<i>PS</i>	: Parti socialiste
<i>sp.a - spirit</i>	: Socialistische Partij Anders - Sociaal progressief internationaal, regionalistisch integraal democratisch toekomstgericht.
<i>VLAAMS BLOK</i>	: Vlaams Blok
<i>VLD</i>	: Vlaamse Liberalen en Democraten

<i>Abréviations dans la numérotation des publications :</i>	<i>Afkortingen bij de nummering van de publicaties :</i>
<i>DOC 51 0000/000 : Document parlementaire de la 51e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif</i>	<i>DOC 51 0000/000 : Parlementair document van de 51e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer</i>
<i>QRVA : Questions et Réponses écrites</i>	<i>QRVA : Schriftelijke Vragen en Antwoorden</i>
<i>CRIV : Compte Rendu Intégral, avec à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (sur papier blanc, avec les annexes)</i>	<i>CRIV : Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (op wit papier, bevat ook de bijlagen)</i>
<i>CRIV : Version Provisoire du Compte Rendu intégral (sur papier vert)</i>	<i>CRIV : Voorlopige versie van het Integraal Verslag (op groen papier)</i>
<i>CRABV : Compte Rendu Analytique (sur papier bleu)</i>	<i>CRABV : Beknopt Verslag (op blauw papier)</i>
<i>PLEN : Séance plénière (couverture blanche)</i>	<i>PLEN : Plenum (witte kaft)</i>
<i>COM : Réunion de commission (couverture beige)</i>	<i>COM : Commissievergadering (beige kaft)</i>

<i>Publications officielles éditées par la Chambre des représentants</i>	<i>Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers</i>
<i>Commandes :</i>	<i>Bestellingen :</i>
<i>Place de la Nation 2</i>	<i>Natieplein 2</i>
<i>1008 Bruxelles</i>	<i>1008 Brussel</i>
<i>Tél. : 02/ 549 81 60</i>	<i>Tel. : 02/ 549 81 60</i>
<i>Fax : 02/549 82 74</i>	<i>Fax : 02/549 82 74</i>
<i>www.laChambre.be</i>	<i>www.deKamer.be</i>
<i>e-mail : publications@laChambre.be</i>	<i>e-mail : publicaties@deKamer.be</i>

RÉSUMÉ

La présente proposition part du postulat que la dépendance au tabac sera d'autant plus forte que le fumeur a commencé tôt à fumer. L'enjeu de la lutte contre le tabagisme chez les mineurs n'en est donc que plus important. C'est pour cette raison qu'il est proposé de modifier la législation afin d'interdire la vente de tabac aux mineurs.

Cette proposition doit être lue avec d'autres propositions d'un des auteurs en matière de lutte contre le tabagisme.

SAMENVATTING

In dit wetsvoorstel wordt uitgegaan van de stelling dat de tabaksverslaving des te sterker zal zijn naarmate de roker vroeger met roken is begonnen. Er staat bij de bestrijding van tabaksgebruik bij jongeren dus extra veel op het spel. Daarom wordt voorgesteld de wetgeving te wijzigen teneinde de verkoop van tabak aan minderjarigen te verbieden.

Dit wetsvoorstel dient te worden gelezen in samenhang met andere voorstellen van een van de indieners met betrekking tot de bestrijding van het tabaksgebruik.

DEVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

Le tabagisme est la cause de décès la plus importante en Belgique et la première cause de décès évitable, et constitue un enjeu primordial de santé publique. En 1995, 19.400 morts étaient attribuables à la consommation de tabac, soit 4 fois plus que les décès liés aux accidents de la route (1.592), aux suicides (2.155), aux sida (221), aux meurtres (169), aux empoisonnements (81), aux incendie (110) et aux accidents d'avion (16).¹

La situation s'aggrave, puisque selon une étude du professeur Peto², le nombre de décès annuels attribuables au tabac est passé de 8.000 en 1955 à 19.400 en 1995. On n'évalue les conséquences du tabagisme qu'en termes de mortalité (cancers, maladies cardio-vasculaires, respiratoires) ; la morbidité ne peut, quant à elle, être chiffrée exactement.

Selon un article du *Royal College of Physicians* dans le *British Medical Journal*, un fumeur régulier sur 2 meurt à un âge prématuré à cause de son tabagisme³. Les fumeurs qui décèdent prématurément suite à leur tabagisme vivent 16 ans de moins que les non-fumeurs. En moyenne, la vie des non-fumeurs est de 8 ans plus longue que la vie des fumeurs. Enfin, plus tôt on arrête de fumer, plus on a de chances de vivre longtemps.

Le tabagisme passif serait à l'origine de 2.200 décès par an en Belgique⁴. En effet, une monographie de l'Agence internationale de la recherche sur le cancer (IARC), publiée en 2002 et basée sur plus de 50 études, conclut qu'il existe assez de preuves pour dire que le tabagisme passif est une des causes du cancer du poumon : l'exposition au tabagisme passif augmente le risque de cancer du poumon de 20% parmi les épouses de fumeurs et de 30% parmi les époux de fumeurs. Les petites quantités de fumée peuvent ainsi déjà avoir des effets significatifs⁵.

¹ JOOSSENS, L. (2002), CRIOC, Farde de documentation, Tabac.

² PETO, R., LOPEZ AD., BOREHAM, J., THUN, M., HEALTH L., 1994, «Mortality from smoking in developed countries 1950-2000», Oxford Press University, Oxford, p.553

³ Royal College of Physicians, Nicotine addiction in Britain. A report of the tobacco advisory group of the Royal College of Physicians, Londres, 2000

⁴ Etude du CRIOC

⁵ International Agency for Research on Cancer, Involuntary smoking, Monograph, Lyon, 2002

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Roken is in België veruit de belangrijkste en tevens de eerste te voorkomen doodsoorzaak en een fundamenteel aandachtspunt van volkgezondheid. In 1995 waren 19.400 sterfgevallen toe te schrijven aan tabaksgebruik; dat cijfer ligt meer dan viermaal hoger dan alle sterfgevallen samen die te wijten zijn aan verkeersongevallen (1592), zelfdodingen (2155), aids (221), doodslag (169), vergiftiging (81), brand (110) en vliegtuigongevallen (16)¹.

Een studie van professor Peto² toont aan dat de toestand nog verslechtert: elk jaar stijgt immers het aantal aan rookgedrag toe te schrijven sterfgevallen (van 8.000 in 1955 naar 19.400 in 1995). Daarbij zij aange-stipt dat men de gevolgen van het roken alleen eval-u-eert op basis van de sterftcijfers (ingevolge kanker, hart- en vaatziekten, ziekten van de luchtwegen), maar dat het aantal aan roken gerelateerde ziektes niet exact kan worden becijferd.

Een in het *British Medical Journal* verschenen arti-kel van het *Royal College of Physicians* heeft aange-toond dat één op twee regelmatige rokers vroegtijdig sterft als gevolg van zijn hebbelijkheid³. Rokers die vroegtijdig sterven ten gevolge van hun rookgewoonten, leven 16 jaar minder dan niet-rokers. Gemiddeld leven niet-rokers 8 jaar langer dan rokers. Ten slotte zij erop gewezen dat hoe sneller men stopt met roken, hoe meer kans men heeft langer te leven.

Passief roken zou in België jaarlijks 2.200 sterfge-vallen veroorzaken⁴. Een in 2002 verschenen mono-grafie van het IARC (*International Agency for Research on Cancer* – Internationaal Instituut voor Kanker-onderzoek), dat gebaseerd was op 50 studies, kwam tot de conclusie dat er genoeg bewijzen voorhanden zijn om te stellen dat een van de oorzaken van long-kanker, met name de blootstelling aan passief roken, het risico van longkanker bij echtgenotes van rokers met 20 % en bij echtgenoten van rooksters met 30 % doet toenemen. Ook kleine hoeveelheden tabaksrook kunnen dus reeds significante effecten sorteren⁵.

¹ JOOSSENS L., «Documentatiemap Roken», OIVO, 2002.

² PETO, R., LOPEZ A. D., BOREHAM J., THUN M., HEALTH L., 1994 *Mortality from smoking in developed countries 1950-2000*, Oxford University Press, Oxford, blz. 553.

³ Royal College of Physicians, *Nicotine Addiction in Britain. A report of the tobacco advisory group of the Royal College of Physicians*, Londen, 2000.

⁴ OIVO-studie.

⁵ International Agency for Research on Cancer, *Involuntary smoking, Monograph*, Lyon 2002.

Par ailleurs, le tabagisme passif augmente de près de 25% le risque de mourir suite à des maladies coronaires, et augmente le risque de réactions aiguës respiratoires, surtout chez les enfants, les asthmatiques et les emphysemateux. La ventilation des pièces n'est pas une solution au problème du tabagisme passif. Elle peut aider à réduire l'irritation causée par la fumée, mais pas à éliminer complètement les éléments nocifs de celle-ci.

Le pourcentage de fumeurs journaliers (de plus de 18 ans) en 2001 en Belgique était de 28% (22% chez les femmes, 34% chez les hommes)⁶. Pendant la période 1982-1993, le pourcentage de fumeurs journaliers a baissé de 40% à 25%. Depuis 1991 toutefois, ce pourcentage oscille entre 25 et 30% sans toutefois baisser.

Il faut reconnaître que jusqu'à présent, la prévention du tabagisme chez les adolescents est un échec. Selon les dernières données statistiques publiées notamment par le CRIOC⁷, 50% des adolescents de 18 ans, garçons et filles confondus, fument. Certains occasionnellement, d'autre quotidiennement. La consommation de tabac chez les jeunes filles est particulièrement inquiétante. Un rapport de l'OMS⁸ sur l'ensemble de la Région Europe, soit 51 pays, montre que 25,5% des filles de 15 à 16 ans et 28,3% de leurs aînées de 16 à 17 ans sont fumeuses. Ce taux descend à 21,5% chez les femmes adultes. Or, il y a seulement 4 ans, la tendance était inversée.

L'action législative visant à protéger les jeunes contre le tabagisme se justifie par le fait que les jeunes commencent à fumer tôt. Il est maintenant établi que les personnes qui commencent à consommer du tabac lorsqu'elles sont très jeunes ont plus de chances de devenir de gros fumeurs. Les statistiques montrent également que 90% des fumeurs ont commencé à fumer avant l'âge de 20 ans. La plupart des fumeurs sont devenus dépendants du tabac au moment de l'adolescence.

C'est pourquoi certains pays ont pris la décision d'interdire la vente de tabac aux mineurs. Plus les jeunes commencent tôt la consommation de tabac, plus ils risquent de devenir très rapidement «accros» à la nicotine et cela même en fumant relativement peu de cigarettes, 2 fois par semaine peuvent suffire selon une étude américaine⁹. De plus, ils développent d'autant

Passief roken verhoogt voorts de kans op sterfte als gevolg van coronaire aandoeningen met bijna 25 %, en verhoogt de kans op acute respiratoire reacties, vooral bij kinderen, astmalijders en emfyseempatiënten. Ventilatie van lokalen biedt geen oplossing voor dit probleem; luchtverversing kan ertoe bijdragen de irritatie door de tabaksrook te verminderen, maar de schadelijke elementen ervan worden niet weggenomen.

Het percentage dagelijkse rokers (ouder dan 18 jaar) in België bedroeg in 2001 28 % (22 % bij de vrouwen en 34 % bij de mannen)⁶. Tijdens de periode 1982-1993 is het percentage dagelijkse rokers van 40 % naar 25 % gedaald. Sinds 1991 schommelt dat percentage echter tussen 25 en 30 %, zonder dat het voort afneemt.

We kunnen niet om de vaststelling heen: de tabakspreventie bij jongeren is op een mislukking uitgedraaid. Volgens de recentste statistieken (onder andere van het «Onderzoeks- en informatiecentrum van de verbruikersorganisaties» – OIVO)⁷ rookt de helft van 18-jarigen, jongens zowel als meisjes. Sommigen roken af en toe, anderen dagelijks. Het tabaksverbruik bij jonge meisjes neemt een wel zeer onrustwekkende omvang aan. Een rapport van de Wereldgezondheidsorganisatie (WGO)⁸ met betrekking tot de hele Europese regio – met andere woorden 51 landen – toont aan dat 25,5% van de 15- tot 16-jarige meisjes rookt, terwijl dat percentage voor de categorie van 16 tot 17 jaar oploopt tot 28,3%. Van de volwassen vrouwen rookt dan weer «slechts» 21,5%. Amper vier jaar geleden lagen de verhoudingen net andersom.

Een wetgevend initiatief om jongeren tegen tabaksverslaving te beschermen is gerechtvaardigd, als men bedenkt dat velen jong beginnen te roken. Vandaag staat vast dat wie op heel jonge leeftijd begint te roken, een groter risico loopt een kettingroker te worden. Voorts blijkt uit de statistieken ook dat 90% van de rokers er voor zijn twintigste aan begonnen is. De meeste rokers zijn dus aan tabak verslaafd geraakt tijdens hun adolescentie.

Daarom hebben sommige landen beslist de verkoop van tabak aan minderjarigen te verbieden. Jongeren lopen een groter risico erg snel aan nicotine verslaafd te raken naarmate zij vroeger tabak beginnen te gebruiken. Zulks is zelfs het geval wanneer zij vrij weinig sigaretten roken; volgens een Amerikaanse studie kan tweemaal per week al volstaan⁹. Bovendien zijn ze op

⁶ Source CRIOC-DIMARSO

⁷ JOOSSENS Luk, «Le tabagisme en Belgique en 2002», CRIOC, février 2003

⁸ Communiqué OMS, 14 février 2002

⁹ DiFranza JR, Savageau JA, Rigotti NA, Fletcher K, Ockene JK, McNeill AD, Coleman M, Wood C, Development of symptoms of tobacco dependence in youths: 30 month follow up data from the Dandy study, Tobacco Control, 2002

⁶ Bron OIVO-DIMARSO.

⁷ JOOSSENS, Luk, «Roken in België in 2002», OIVO, februari 2003.

⁸ Communiqué van de WGO, 14 februari 2002.

⁹ DiFRANZA J. R., SAVAGEAU J. A., RIGOTTI N. A., FLETCHER K., OCKENE J. K., MCNEILL A. D., COLEMAN M., WOOD C., Development of symptoms of tobacco dependence in youths : 30 month follow up data from the DANDY study, Tobacco Control, 2002.

plus jeunes les risques liés au tabagisme.

Au sein du Conseil des ministres européens de la Santé publique du 2 décembre 2002, l'unanimité a été trouvée pour formuler une recommandation aux États membres afin d'instaurer dans leurs pays respectifs l'interdiction de fournir des produits du tabac aux mineurs d'âge. Le texte de cette recommandation est suffisamment clair. Citons ici les points 14 et 15 : «La présente proposition envisage une série de mesures visant à restreindre l'accès des enfants et des adolescents aux produits du tabac. Cette question recouvre la soumission de la vente à des conditions d'âge, ainsi que la vente au moyen de distributeurs automatiques, la vente en libre-service et la vente à distance (comme par exemple la vente par internet, qui devrait être réservée aux sites protégés par des dispositifs d'identification des adultes reposant sur des mécanismes efficaces d'identification de l'âge des acheteurs), ainsi que la vente de cigarettes en paquets de moins de vingt unités (afin d'empêcher une diminution du prix des paquets, ce qui faciliterait l'accès des enfants et des adolescents aux cigarettes).».

Sur 15 États membres de l'Union européenne, 7 disposent de législation portant interdiction ou restriction de la vente de tabac aux mineurs. Par ailleurs, en Autriche, la majorité des régions interdisent en l'absence de législation nationale, la vente de tabac aux mineurs et en Allemagne, des interdictions de fumer en public sont édictées à leur encontre.

Par ailleurs, plusieurs pays de l'Union européenne, dont tout récemment la France, ont fait la démarche législative de l'interdiction de vente de cigarettes aux jeunes.

Dans le cadre de l'harmonisation européenne et pour éviter de renforcer les trafics de produits du tabac, il nous semble important que l'ensemble des pays de l'Union européenne adoptent cette mesure d'interdiction. La Belgique pourrait dans ce sens montrer l'exemple aux États de l'Union européenne qui ne sont pas encore entrés dans cette démarche législative.

Dans ce cadre, la présente proposition de loi entend interdire la vente de tabac aux mineurs d'âge. Cette mesure est en effet utile, nécessaire et proportionnelle aux différents intérêts en jeu quand on connaît les dégâts que provoque le tabac en Belgique et les conséquences sociales et financières de cette consommation.

een des te jeugdiger leeftijd blootgesteld aan de risico's die met roken gepaard gaan.

Binnen de Raad van de Europese ministers van Volksgezondheid van 2 december 2002 kwam het tot een consensus een aanbeveling aan de lidstaten te richten om in hun respectieve landen een verbod op de verkoop van tabaksproducten aan minderjarigen in te stellen. De tekst van die aanbeveling laat aan duidelijkheid niets te wensen over. Hierna volgen ter illustratie enkele fragmenten uit de punten 14 en 15 van die tekst: «Dit voorstel beoogt een aantal maatregelen om de toegang van kinderen en jongeren tot tabaksproducten te beperken.» en «Hieronder valt : de toepassing van leeftijdscriteria voor rechtstreekse verkoop, verkoop via automaten, zelfbediening, afstandsverkoop (bijv. via internet. De verkoop via dit medium zou moeten worden beperkt tot sites die door controle van volwassenen beschermd zijn. Daarbij zou gebruik moeten worden gemaakt van doeltreffende methoden om de leeftijd van de koper vast te stellen) en de verkoop van sigaretten in pakjes van minder dan 20 stuks (om lagere prijzen per pakje te voorkomen, waardoor kinderen en jongeren gemakkelijker aan sigaretten zouden kunnen komen).».

Van de vijftien EU-lidstaten beschikken er zeven over wetgeving die ertoe strekt de verkoop van minderjarigen te verbieden of te beperken. In Oostenrijk is er geen nationale wetgeving terzake, maar verbieden de meeste deelstaten de verkoop van tabak aan minderjarigen; in Duitsland geldt voor minderjarigen een verbod om in het openbaar te roken.

Bovendien hebben verschillende landen van de Europese Unie, waaronder heel recentelijk Frankrijk, wetgevende initiatieven genomen om de verkoop van sigaretten aan jongeren te verbieden.

In het licht van de Europese harmonisatie én om te voorkomen dat de zwendel met tabaksproducten aanzwelt, lijkt het ons belangrijk dat alle landen van de Europese Unie die verbodsmaatregel instellen. In die zin zou België het voorbeeld kunnen geven aan die landen van de Europese Unie die terzake nog geen wetgevende initiatieven hebben genomen.

Tegen die achtergrond strekt dit wetsvoorstel ertoe de verkoop van tabak aan minderjarigen te verbieden. Gelet op de schade die tabaksproducten in België aanrichten en op de sociale en financiële gevolgen van dat tabaksverbruik, is dat inderdaad een nuttige en noodzakelijke maatregel, die bovendien in verhouding staat tot de diverse belangen die op het spel staan.

Si une politique d'interdiction n'est pas *a priori* adéquate lorsque l'on entend responsabiliser les citoyens à l'égard de leur santé, cette politique d'interdiction s'avère néanmoins incontestablement nécessaire pour freiner un tabagisme s'avérant ravageur chez les jeunes.

Cette proposition de loi se veut donc être un moyen de protection des jeunes contre le tabagisme. Ce ne sont pas les mineurs d'âge qui seront sanctionnés, mais bien ceux qui vendront le tabac à ces derniers.

En concrétisant ce choix on s'inscrit dans la prolongation d'autres mesures qui ont déjà été prises par le gouvernement comme l'interdiction des «paquets enfants» (petits paquets).

Outre l'interdiction de vente aux mineurs, la proposition de loi élargit également la protection des consommateurs en faisant entrer dans le champ d'application de la loi les produits à base de tabac et les produits similaires, les accessoires destinés à la consommation du tabac (papier à cigarettes, tubes pour cigarettes, briquets, étuis cache-paquets, etc. Le Roi est compétent pour définir la liste des accessoires qui entrent dans le champ d'application de la loi

La présente proposition de loi vise à limiter les possibilités d'accès au tabac pour les mineurs. Cette proposition de loi fait partie d'un ensemble de propositions déposées par le même auteur en vue de développer une approche globale et cohérente de la lutte contre le tabagisme. Cette approche globale intègre les éléments indispensables pour atteindre un seuil minimal d'efficacité dans le combat contre le tabagisme.

Catherine DOYEN-FONCK (cdH)
Joëlle MILQUET (cdH)
Josy ARENS (cdH)

Hoewel een verbodsbeleid niet *a priori* doeltreffend is om de burgers verantwoordelijkheidszin ten aanzien van hun gezondheid bij te brengen, blijkt een dergelijk beleid toch zonder enige twijfel een noodzakelijk middel ter afremming van het roken, dat bij de jeugd een ware ravage aanricht.

Dit wetsvoorstel strekt er dan ook toe de jongeren tegen het tabaksgebruik te beschermen. Niet de minderjarige rokers, maar wel degenen die hun tabak verkopen, zullen worden bestraft.

Door aan die keuze concreet gestalte te geven, ligt dit wetsvoorstel in de lijn van andere maatregelen die reeds door de regering werden genomen, zoals bijvoorbeeld het verbod op «kinderpakjes» (minipakjes sigaretten).

Dit wetsvoorstel houdt niet alleen een verkoopverbod ten aanzien van minderjarigen in, op grond ervan wordt tevens de bescherming van de consumenten uitgebreid doordat de wet zowel voor producten op basis van tabak en soortgelijke producten geldt als voor rookbenodigdheden (sigarettenvloeitjes, sigarettenpijpjes, aanstekers, funbox - sigarettenetuis enzovoort). De Koning is bevoegd om de lijst vast te stellen van de benodigdheden die onder het toepassingsgebied van de wet vallen.

Dit wetsvoorstel strekt ertoe voor minderjarigen de mogelijkheden om zich tabak te verschaffen, te beperken. Het wetsvoorstel maakt deel uit van een geheel van wetsvoorstellen en voorstellen van resolutie waarmee dezelfde indienster de uitbouw beoogt van een algemene en samenhangende bestrijding van het tabaksvraagstuk. Die algemene aanpak omvat de elementen die onontbeerlijk zijn om in de bestrijding van tabaksgebruik een minimale doeltreffendheid te halen.

PROPOSITION DE LOI**Article 1er**

La présente loi règle une matière visée à l'article 78 de la Constitution

Art. 2

L'article 1er, 2°, d°, de la loi du 24 janvier 1977 relative à la protection de la santé des consommateurs en ce qui concerne les denrées alimentaires et autres produits, est complété par les mots suivants : «et les accessoires destinés à la consommation de tabac. Le Roi est compétent pour définir la liste des produits qui sont considérés comme accessoires destinés à la consommation de tabac ;».

Art. 3

Dans la même loi, il est inséré un article 7bis, libellé comme suit :

«Art. 7bis. — Dans tout commerce ou lieu public, il est interdit de vendre à des mineurs du tabac, des produits à base de tabac, des produits similaires et des accessoires destinés à la consommation de tabac.».

Art. 4

L'article 15 de la même loi est complété par un § 4, libellé comme suit :

«§ 4. Est puni d'une amende de 2,5 à 250 euros celui qui vend, sciemment ou par imprudence, à un mineur d'âge du tabac, des produits à base de tabac, des produits similaires et des accessoires destinés à la consommation de tabac.

En cas de récidive dans l'année de la dernière condamnation, le montant de l'amende visée à l'alinéa 1er est doublé.».

16 décembre 2003

Catherine DOYEN-FONCK (cdH)
Joëlle MILQUET (cdH)
Josy ARENS (cdH)

WETSVOORSTEL**Artikel 1**

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet.

Art. 2

Artikel 1, 2°, d), van de wet van 24 januari 1977 betreffende de bescherming van de gezondheid van de gebruikers op het stuk van de voedingsmiddelen en andere producten, wordt aangevuld als volgt: «alsmede rookbenodigdheden. De Koning is bevoegd om de lijst vast te stellen van de producten die als rookbenodigdheden worden beschouwd.».

Art. 3

In dezelfde wet wordt een artikel 7bis ingevoegd, luidende:

«Art. 7bis. — In alle handelszaken of op alle openbare plaatsen is het verboden tabak, producten op basis van tabak en soortgelijke producten alsmede rookbenodigdheden te verkopen aan minderjarigen.».

Art. 4

Artikel 15 van dezelfde wet wordt aangevuld met een § 4, luidende:

«§ 4. Met geldboete van 2,5 euro tot 250 euro wordt gestraft hij die wetens en willens of uit onvoorzichtigheid tabak, producten op basis van tabak, soortgelijke producten en rookbenodigdheden, aan een minderjarige verkoopt.

In geval van herhaling binnen een jaar na de laatste veroordeling wordt het bedrag van de in het eerste lid bedoelde geldboete verdubbeld.».

16 december 2003

ANNEXE

BIJLAGE

TEXTE DE BASE

Loi du 24 janvier 1977 relative à la protection de la santé des consommateurs en ce qui concerne les denrées alimentaires et les autres produits

Art. 1er

Pour l'application de la présente loi, on entend par:

1° Denrées alimentaires: tout produit ou substance destinés à l'alimentation humaine, y compris les produits toniques, le sel, les produits condimentaires;

2° Autres produits:

a) les additifs, les arômes et les auxiliaires technologiques;

b) les matières et objets destinés à entrer en contact avec les denrées alimentaires;

c) les détergents et les produits de nettoyage et d'entretien;

d) le tabac, les produits à base de tabac et les produits similaires ;

e) les produits cosmétiques;

f) les produits usuels qui, par leur emploi, peuvent exercer un effet physiologique, soit par absorption de certaines de leurs parties constituantes, soit par inhalation de celles-ci, soit par contact avec le corps humain;

g) les générateurs aérosols utilisés pour les denrées alimentaires;

h) les denrées alimentaires qui peuvent mettre en danger la sécurité des consommateurs;

3° Commerce ou mise dans le commerce:

TEXTE DE BASE ADAPTÉ À LA PROPOSITION

Loi du 24 janvier 1977 relative à la protection de la santé des consommateurs en ce qui concerne les denrées alimentaires et les autres produits

Art. 1er

Pour l'application de la présente loi, on entend par:

1° Denrées alimentaires: tout produit ou substance destinés à l'alimentation humaine, y compris les produits toniques, le sel, les produits condimentaires;

2° Autres produits:

a) les additifs, les arômes et les auxiliaires technologiques;

b) les matières et objets destinés à entrer en contact avec les denrées alimentaires;

c) les détergents et les produits de nettoyage et d'entretien;

d) le tabac, les produits à base de tabac et les produits similaires **et les accessoires destinés à la consommation de tabac. Le Roi est compétent pour définir la liste des produits qui sont considérés comme accessoires destinés à la consommation de tabac**¹;

e) les produits cosmétiques;

f) les produits usuels qui, par leur emploi, peuvent exercer un effet physiologique, soit par absorption de certaines de leurs parties constituantes, soit par inhalation de celles-ci, soit par contact avec le corps humain;

g) les générateurs aérosols utilisés pour les denrées alimentaires;

h) les denrées alimentaires qui peuvent mettre en danger la sécurité des consommateurs;

3° Commerce ou mise dans le commerce:

¹ Art. 2 : ajout.

BASISTEKST

Wet van 24 januari 1977 betreffende de bescherming van de gezondheid van de verbruikers op het stuk van de voedingsmiddelen en andere produkten

Art. 1

Voor de toepassing van deze wet wordt verstaan onder:

1° Voedingsmiddelen: ieder produkt of zelfstandigheid bestemd voor de menselijke voeding, daarin begrepen genotmiddelen, zout, toekruiden ;

2° Andere produkten:

a) toevoegsels, aroma's en technologische hulpstoffen;

b) voorwerpen en stoffen bestemd om met voedingsmiddelen in aanraking te komen;

c) detergentia, reinigings- en onderhoudsmiddelen;

d) tabak, produkten op basis van tabak en soortgelijke produkten;

e) cosmetica;

f) gebruiksartikelen die bij het gebruik, hetzij door het innemen van delen ervan, hetzij door het inademen ervan, hetzij door contact met het lichaam, een fysiologische uitwerking kunnen hebben;

g) aërosolen gebruikt voor voedingsmiddelen ;

h) voedingsmiddelen die een gevaar kunnen vormen voor de veiligheid van de consumenten;

3° Handel of in de handel brengen:

BASISTEKST AANGEPAST AAN HET VOORSTEL

Wet van 24 januari 1977 betreffende de bescherming van de gezondheid van de verbruikers op het stuk van de voedingsmiddelen en andere produkten

Art. 1

Voor de toepassing van deze wet wordt verstaan onder:

1° Voedingsmiddelen: ieder produkt of zelfstandigheid bestemd voor de menselijke voeding, daarin begrepen genotmiddelen, zout, toekruiden ;

2° Andere produkten:

a) toevoegsels, aroma's en technologische hulpstoffen;

b) voorwerpen en stoffen bestemd om met voedingsmiddelen in aanraking te komen;

c) detergentia, reinigings- en onderhoudsmiddelen;

d) tabak, produkten op basis van tabak en soortgelijke produkten ***alsmede rookbenodigdheden. De Koning is bevoegd om de lijst vast te stellen van de producten die als rookbenodigdheden worden beschouwd;***¹

e) cosmetica;

f) gebruiksartikelen die bij het gebruik, hetzij door het innemen van delen ervan, hetzij door het inademen ervan, hetzij door contact met het lichaam, een fysiologische uitwerking kunnen hebben;

g) aërosolen gebruikt voor voedingsmiddelen ;

h) voedingsmiddelen die een gevaar kunnen vormen voor de veiligheid van de consumenten;

3° Handel of in de handel brengen:

¹ Art. 2 : aanvulling.

L'importation, le transport pour la vente ou pour la livraison, la détention en vue de la vente, l'offre en vente, la vente, la distribution, le débit, la cession à titre onéreux ou gratuit;

4° Fabrication ou fabriquer:

La fabrication et la préparation pour le commerce, ou la livraison au consommateur, y compris le mode de fabrication ou de préparation, le conditionnement et l'étiquetage.

Art. 15

§ 1er. Est puni d'un emprisonnement d'un mois à un an et d'une amende de cent à quinze mille euros ou de l'une de ces peines seulement, celui qui fabrique ou importe:

1° des denrées alimentaires qui contiennent un ou plusieurs additifs ou contaminants non autorisés ou une quantité d'additifs ou de contaminants supérieure à celle autorisée par le Roi, en infraction aux arrêtés pris en exécution des articles 4, § 3 et 5, § 4;

2° des denrées alimentaires qui contiennent un ou plusieurs additifs autorisés et ne portent pas les informations requises concernant la présence ou la teneur de ces additifs dans la denrée alimentaire, en infraction aux arrêtés pris en exécution de l'article 4, § 3;

3° des tabacs, produits à base de tabac ou produits similaires ou des cosmétiques, qui contiennent des substances non autorisées ou une quantité trop élevée d'une ou de plusieurs substances autorisées, en infraction aux arrêtés pris en exécution de l'article 6, § 2;

4° des produits visés à l'article 1, 2°, b), c), f) ou g) qui contiennent des substances non autorisées ou une quantité trop élevée d'une ou de plusieurs de ces substances, en infraction aux arrêtés pris en exécution des articles 3, 5° et 6, § 2;

5° des denrées alimentaires, en infraction aux arrêtés pris en exécution de l'article 2, alinéa 3;

L'importation, le transport pour la vente ou pour la livraison, la détention en vue de la vente, l'offre en vente, la vente, la distribution, le débit, la cession à titre onéreux ou gratuit;

4° Fabrication ou fabriquer:

La fabrication et la préparation pour le commerce, ou la livraison au consommateur, y compris le mode de fabrication ou de préparation, le conditionnement et l'étiquetage.

Art. 7bis

Dans tout commerce ou lieu public, il est interdit de vendre à des mineurs du tabac, des produits à base de tabac, des produits similaires et des accessoires destinés à la consommation de tabac.

Art. 15

§ 1er. Est puni d'un emprisonnement d'un mois à un an et d'une amende de cent à quinze mille euros ou de l'une de ces peines seulement, celui qui fabrique ou importe:

1° des denrées alimentaires qui contiennent un ou plusieurs additifs ou contaminants non autorisés ou une quantité d'additifs ou de contaminants supérieure à celle autorisée par le Roi, en infraction aux arrêtés pris en exécution des articles 4, § 3 et 5, § 4;

2° des denrées alimentaires qui contiennent un ou plusieurs additifs autorisés et ne portent pas les informations requises concernant la présence ou la teneur de ces additifs dans la denrée alimentaire, en infraction aux arrêtés pris en exécution de l'article 4, § 3;

3° des tabacs, produits à base de tabac ou produits similaires ou des cosmétiques, qui contiennent des substances non autorisées ou une quantité trop élevée d'une ou de plusieurs substances autorisées, en infraction aux arrêtés pris en exécution de l'article 6, § 2;

4° des produits visés à l'article 1, 2°, b), c), f) ou g) qui contiennent des substances non autorisées ou une quantité trop élevée d'une ou de plusieurs de ces substances, en infraction aux arrêtés pris en exécution des articles 3, 5° et 6, § 2;

5° des denrées alimentaires, en infraction aux arrêtés pris en exécution de l'article 2, alinéa 3;

Het invoeren, vervoeren voor verkoop of levering, in bezit houden met het oog op verkoop, aanbieden, verkopen, verdelen, slijten, onder kosteloze of bezwarende titel afstaan;

4° Fabricage of fabriceren:

De fabricage en de bereiding voor de handel, of voor levering aan de gebruiker, hieronder begrepen de wijze van fabricage of van bereiding, de verpakking en de etikettering.

Art. 15

§ 1. Met gevangenisstraf van een maand tot een jaar en met geldboete van honderd tot vijftienduizend euro of met een dezer straffen alleen wordt gestraft hij die fabriceert of invoert:

1° voedingsmiddelen wanneer zij één of meer niet toegelaten toevoegsels of contaminanten bevatten of wanneer zij een hoeveelheid toevoegsels of contaminanten bevatten groter dan die welke door de Koning bepaald is, met overtreding van de besluiten genomen ter uitvoering van de artikelen 4, § 3 en 5, § 4;

2° voedingsmiddelen wanneer zij één of meer toegelaten toevoegsels bevatten en niet de vereiste inlichtingen dragen betreffende de aanwezigheid of het gehalte van deze toevoegsels in het voedingsmiddel, met overtreding van de besluiten genomen ter uitvoering van artikel 4, § 3;

3° tabak, producten op basis van tabak, soortgelijke producten of cosmetica, wanneer deze niet toegelaten stoffen bevatten of wanneer zij een te grote hoeveelheid van één of meer toegelaten stoffen bevatten, met overtreding van de besluiten genomen ter uitvoering van artikel 6, § 2;

4° producten bedoeld in artikel 1, 2, b), c), f) of g), wanneer deze niet toegelaten stoffen bevatten of een te grote hoeveelheid van één of meer toegelaten stoffen bevatten met overtreding van de besluiten ter uitvoering van artikelen 3, 5° en 6, § 2;

5° voedingsmiddelen, met overtreding van de besluiten genomen ter uitvoering van artikel 2, lid 3;

Het invoeren, vervoeren voor verkoop of levering, in bezit houden met het oog op verkoop, aanbieden, verkopen, verdelen, slijten, onder kosteloze of bezwarende titel afstaan;

4° Fabricage of fabriceren:

De fabricage en de bereiding voor de handel, of voor levering aan de gebruiker, hieronder begrepen de wijze van fabricage of van bereiding, de verpakking en de etikettering.

Art. 7bis

In alle handelszaken of op alle openbare plaatsen is het verboden tabak, producten op basis van tabak en soortgelijke producten alsmede rookbenodigdheden te verkopen aan minderjarigen.

Art. 15

§ 1. Met gevangenisstraf van een maand tot een jaar en met geldboete van honderd tot vijftienduizend euro of met een dezer straffen alleen wordt gestraft hij die fabriceert of invoert:

1° voedingsmiddelen wanneer zij één of meer niet toegelaten toevoegsels of contaminanten bevatten of wanneer zij een hoeveelheid toevoegsels of contaminanten bevatten groter dan die welke door de Koning bepaald is, met overtreding van de besluiten genomen ter uitvoering van de artikelen 4, § 3 en 5, § 4;

2° voedingsmiddelen wanneer zij één of meer toegelaten toevoegsels bevatten en niet de vereiste inlichtingen dragen betreffende de aanwezigheid of het gehalte van deze toevoegsels in het voedingsmiddel, met overtreding van de besluiten genomen ter uitvoering van artikel 4, § 3;

3° tabak, producten op basis van tabak, soortgelijke producten of cosmetica, wanneer deze niet toegelaten stoffen bevatten of wanneer zij een te grote hoeveelheid van één of meer toegelaten stoffen bevatten, met overtreding van de besluiten genomen ter uitvoering van artikel 6, § 2;

4° producten bedoeld in artikel 1, 2, b), c), f) of g), wanneer deze niet toegelaten stoffen bevatten of een te grote hoeveelheid van één of meer toegelaten stoffen bevatten met overtreding van de besluiten ter uitvoering van artikelen 3, 5° en 6, § 2;

5° voedingsmiddelen, met overtreding van de besluiten genomen ter uitvoering van artikel 2, lid 3;

6° des aliments diététiques ou des cosmétiques, alors qu'il n'est pas préalablement satisfait aux prescriptions sur l'enregistrement, en infraction aux arrêtés pris en exécution des articles 2, alinéa 4, et 6, § 3;

7° des denrées alimentaires et les autres produits, qui sont gâtés, nuisibles ou déclarés nuisibles par un règlement de l'administration générale, provinciale ou communale. Est puni des mêmes peines, celui qui, sans être le fabricant ou l'importateur, introduit dans le commerce des denrées alimentaires ou autres produits et qui contrevient sciemment aux dispositions visées sub 1° à 7°.

§ 2. Est puni des peines prévues au § 1er:

1° celui qui ne se soumet pas à l'examen médical prévu à l'article 3, 1°, b), ou qui ne respecte pas l'interdiction ou la limitation d'exercer son activité;

2° celui qui enfreint les dispositions des arrêtés royaux pris en exécution de l'article 7, § 1er et § 2 relatives à la publicité concernant l'alcool et les boissons alcoolisées. La présente disposition ne s'applique pas aux éditeurs, imprimeurs, ni généralement à toutes les personnes qui assurent la diffusion de la publicité, s'ils font connaître le nom de la personne, domiciliée en Belgique, qui en est l'auteur ou qui a pris l'initiative de sa diffusion.

§ 3. Est puni d'un emprisonnement d'un mois à un an et d'une amende de dix mille à cent mille euros ou de l'une de ces peines seulement, celui qui enfreint les dispositions de l'article 7, § 2bis de la présente loi, ou les arrêtés d'exécution de l'article 7, § 2, relatifs aux produits de tabac.

Cette disposition s'applique également aux éditeurs, imprimeurs et en général à toutes les personnes qui assurent la diffusion de la publicité ou le parrainage.

6° des aliments diététiques ou des cosmétiques, alors qu'il n'est pas préalablement satisfait aux prescriptions sur l'enregistrement, en infraction aux arrêtés pris en exécution des articles 2, alinéa 4, et 6, § 3;

7° des denrées alimentaires et les autres produits, qui sont gâtés, nuisibles ou déclarés nuisibles par un règlement de l'administration générale, provinciale ou communale. Est puni des mêmes peines, celui qui, sans être le fabricant ou l'importateur, introduit dans le commerce des denrées alimentaires ou autres produits et qui contrevient sciemment aux dispositions visées sub 1° à 7°.

§ 2. Est puni des peines prévues au § 1er:

1° celui qui ne se soumet pas à l'examen médical prévu à l'article 3, 1°, b), ou qui ne respecte pas l'interdiction ou la limitation d'exercer son activité;

2° celui qui enfreint les dispositions des arrêtés royaux pris en exécution de l'article 7, § 1er et § 2 relatives à la publicité concernant l'alcool et les boissons alcoolisées. La présente disposition ne s'applique pas aux éditeurs, imprimeurs, ni généralement à toutes les personnes qui assurent la diffusion de la publicité, s'ils font connaître le nom de la personne, domiciliée en Belgique, qui en est l'auteur ou qui a pris l'initiative de sa diffusion.

§ 3. Est puni d'un emprisonnement d'un mois à un an et d'une amende de dix mille à cent mille euros ou de l'une de ces peines seulement, celui qui enfreint les dispositions de l'article 7, § 2bis de la présente loi, ou les arrêtés d'exécution de l'article 7, § 2, relatifs aux produits de tabac.

Cette disposition s'applique également aux éditeurs, imprimeurs et en général à toutes les personnes qui assurent la diffusion de la publicité ou le parrainage.

§ 4. Est puni d'une amende de 2,50 à 250 euros celui qui vend, sciemment ou par imprudence, à un mineur d'âge du tabac, des produits à base de tabac, des produits similaires et des accessoires destinés à la consommation de tabac.

En cas de récidive dans l'année de la dernière condamnation, le montant de l'amende visée à l'alinéa 1er est doublé.²

² Art. 4 : ajout.

6° dieetvoedingsmiddelen of cosmetica, wanneer niet vooraf voldaan is aan de voorschriften betreffende de registratie ervan, met overtreding van de besluiten genomen ter uitvoering van de artikelen 2, vierde lid en 6, § 3;

7° voedingsmiddelen en andere produkten die bedorven of schadelijk zijn of die door een verordening van het algemeen, provinciaal of gemeentelijk bestuur schadelijk zijn verklaard. Met dezelfde straffen wordt gestraft hij die, zonder de fabrikant of de invoerder te zijn, voedingsmiddelen of andere produkten in de handel brengt, en die wetens het bepaalde onder 1° tot 7° niet in acht neemt.

§ 2. Met de straffen bedoeld onder § 1 wordt gestraft:

1° hij die zich niet onderwerpt aan het medisch onderzoek bedoeld bij artikel 3, 1°, b), of die het verbod of de beperking van zijn activiteit niet in acht neemt;

2° hij die het bepaalde in de besluiten genomen ter uitvoering van artikel 7, § 1 en § 2 in verband met de reclame voor alcohol en alcoholische dranken overtreedt. Deze bepaling is niet van toepassing op de uitgevers, drukkers en in het algemeen op alle personen die bij de verspreiding van reclame betrokken zijn, indien zij de naam vermelden van de in België gevestigde persoon die er auteur van is of die het initiatief tot het verspreiden ervan genomen heeft.

§ 3. Met gevangenisstraf van één maand tot een jaar en met geldboete van tienduizend tot honderdduizend euro of met één van deze straffen alleen wordt gestraft, hij die artikel 7, § 2bis van deze wet overtreedt of de besluiten genomen in uitvoering van artikel 7, § 2 in verband met tabaksproducten.

Deze bepaling is eveneens van toepassing op de uitgevers, drukkers en in het algemeen op alle personen die bij de verspreiding van de reclame of sponsoring betrokken zijn.

6° dieetvoedingsmiddelen of cosmetica, wanneer niet vooraf voldaan is aan de voorschriften betreffende de registratie ervan, met overtreding van de besluiten genomen ter uitvoering van de artikelen 2, vierde lid en 6, § 3;

7° voedingsmiddelen en andere produkten die bedorven of schadelijk zijn of die door een verordening van het algemeen, provinciaal of gemeentelijk bestuur schadelijk zijn verklaard. Met dezelfde straffen wordt gestraft hij die, zonder de fabrikant of de invoerder te zijn, voedingsmiddelen of andere produkten in de handel brengt, en die wetens het bepaalde onder 1° tot 7° niet in acht neemt.

§ 2. Met de straffen bedoeld onder § 1 wordt gestraft:

1° hij die zich niet onderwerpt aan het medisch onderzoek bedoeld bij artikel 3, 1°, b), of die het verbod of de beperking van zijn activiteit niet in acht neemt;

2° hij die het bepaalde in de besluiten genomen ter uitvoering van artikel 7, § 1 en § 2 in verband met de reclame voor alcohol en alcoholische dranken overtreedt. Deze bepaling is niet van toepassing op de uitgevers, drukkers en in het algemeen op alle personen die bij de verspreiding van reclame betrokken zijn, indien zij de naam vermelden van de in België gevestigde persoon die er auteur van is of die het initiatief tot het verspreiden ervan genomen heeft.

§ 3. Met gevangenisstraf van één maand tot een jaar en met geldboete van tienduizend tot honderdduizend euro of met één van deze straffen alleen wordt gestraft, hij die artikel 7, § 2bis van deze wet overtreedt of de besluiten genomen in uitvoering van artikel 7, § 2 in verband met tabaksproducten.

Deze bepaling is eveneens van toepassing op de uitgevers, drukkers en in het algemeen op alle personen die bij de verspreiding van de reclame of sponsoring betrokken zijn.

§ 4. Met geldboete van 2,5 euro tot 250 euro wordt gestraft hij die wetens en willens of uit onvoorzichtigheid tabak, producten op basis van tabak, soortgelijke producten en rookbenodigdheden, aan een minderjarige verkoopt.

In geval van herhaling binnen een jaar na de laatste veroordeling wordt het bedrag van de in het eerste lid bedoelde geldboete verdubbeld.²

² Art. 4: aanvulling.